

Checklist schoolkeuze voor ouders

Waarom deze checklist en hoe gebruik je hem?

Met deze checklist willen we ouders van kinderen en jongeren met specifieke onderwijsbehoeften helpen een basisschool of een school voor voortgezet onderwijs te kiezen. De checklist is gemaakt voor en door ouders.

De checklist helpt je om helder te krijgen welke school het beste tegemoet komt aan de voorwaarden en kenmerken die voor jou en jouw kind belangrijk zijn. Door te helpen te vinden waar je de juiste informatie over de school kunt vinden, zoals schoolgids, de website van de school en het (school)ondersteuningsprofiel (SOP. In het SOP staat welke ondersteuning de school biedt en hoe dat wordt georganiseerd).

Je kunt de checklist ook gebruiken bij een kennismakingsgesprek of een rondleiding door de school. Een aantal vragen kun je stellen in een gesprek met de school. Andere vragen kun je opzoeken in de schoolgids of op de website. Voor sommige vragen is het slim om contact op te nemen met andere betrokkenen van de school (medezeggenschapraad, ouderraad of andere leerlingen en/of ouders) en naar hun persoonlijke ervaringen te vragen.

Opzet en inhoud

In het eerste deel van de checklist vind je informatie over algemene zaken, zoals **voorzieningen**, **betrokkenheid van ouders**, **schoolregels** enzovoort. In het tweede deel gaan we in op specifieke vragen bij leer- of ontwikkelingsproblemen, zoals Autisme, Dyslexie, Dyscalculie of ADHD.

Voorzieningen

- Gebruikt de school *protocollen* zoals bijvoorbeeld een protocol voor medische handelingen, een dyslexieprotocol en een pestprotocol?
- Zijn er *vakleerkrachten* op de school? Zo ja: welke (bijvoorbeeld gym, handvaardigheid, muziek)?
- Zijn er *specialisten in de school* werkzaam? Denk aan:
  - (motorische) remedial teacher
  - leesspecialist of taalcoördinator
  - rekenspecialist/rekencoördinator
  - Echa specialist
  - Master SEN
  - zorgcoördinator (VO)
- (Hoe) maakt de school gebruik van *deskundigen buiten de school*? Denk aan:
  - een schoolbegeleidingsdienst
  - preventieve ambulante begeleiding vanuit het speciaal basis- onderwijs
  - externe begeleiders voor lezen/rekenen
  - huiswerkbegeleiding
  - trainers sociale vaardigheden/weerbaarheid en faalangstreductie
  - diagnostici zoals schoolpsycholoog of orthopedagoog
  - Hoe gaat de school om met eigen deskundigen van ouders/leerling, als daar sprake van is?

- Hoe toegankelijk is de school voor leerlingen met fysieke beperkingen (denk aan rolstoelen e.d.)?
  - Is er bijvoorbeeld een lift aanwezig?
- Hoe *overzichtelijk, veilig en rustig* is de school ingericht? Denk aan:
  - akoestiek
  - overzichtelijkheid van het gebouw, meubilair
  - inrichting van het schoolplein
  - verkeers- veiligheid rondom de school
- Hoe zijn de *voorzieningen* in de klaslokalen? Denk daarbij aan:
  - Hoe groot zijn de lokalen
  - Is er ventilatie
  - Is er zonwering
  - Zijn er digitale leermogelijkheden
- Hoe groot is een gemiddelde groep op school? Zijn er combinatieklassen, of juist niet?
- In hoeverre wordt er op de school gedifferentieerd? Is het mogelijk een eigen leerlijn te doorlopen?
- Welke rol speelt het *vervoer* thuis-school? Denk aan:
  - reistijd
  - afstand
  - vervoermiddel (lopend, fiets, auto, openbaar vervoer of taxi(busje))
  - route (druk, overzichtelijk, eenzaam)
- Welke *persoonlijke factoren* spelen mee? Denk aan:
  - levensovertuiging
  - bekenden op school of kinderopvang
  - familie dichtbij

Betrokkenheid van ouders

- *Op individueel niveau:* Hoe worden ouders betrokken bij de school en bij specifieke vragen over het leren van je kind? Waar blijkt dat concreet uit?
  - Wat staat er over ouderbetrokkenheid in het ondersteuningsprofiel en de schoolgids?
  - Worden ouders als *educatieve partner** betrokken bij de school? (educatief partnerschap is de opvatting dat opvoeding en onderwijs een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van school en ouders).
  - Hoe worden ouders betrokken bij:
    - het signaleren van mogelijke problemen met hun kind?
    - het zoeken naar het juiste zorgaanbod?
    - het opstellen en evalueren van het ontwikkelingsperspectief (OPP)?
      - *Uitleg: De inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden van een leerling voor een bepaalde, langere periode. Met een ontwikkelingsperspectief (OPP) maakt de school een voorspelling over het verwachte uitstroomniveau in het voortgezet onderwijs. En hierin staat wat de*

leerling of de school nodig heeft om dit te bereiken. Een OPP moet samen met ouders worden opgesteld. Ouders hebben sinds 1 augustus 2017 instemmingsrecht op het handelingsdeel (uitvoerende deel) van het OPP. De school moet een OPP opstellen op het moment dat de leerling meer nodig heeft dan de (daadwerkelijk geboden) basisondersteuning.

Waar blijkt dat precies uit?

- Hoe kunnen ouders in het geval van problemen *contact* zoeken met de school, bijvoorbeeld via de:
  - intern begeleider/zorgcoördinator
  - leerkracht/docent
  - directie/afdelingsleider

Welke afspraken zijn vastgelegd die gelden voor de gehele school? Hoe kunnen ouders leerkrachten het beste informeren over de ondersteuningsvragen van hun kind. En over de juiste passende aanpak voor hun kind (vanuit hun eigen *ervaringsdeskundigheid*)?

Respecteert de school de verantwoordelijkheid van ouders, als het bijvoorbeeld gaat om keuzes rondom een eventuele *behandeling, medicatie* enzovoort? Waar blijkt dat concreet uit?

Hoe zorgvuldig is de school in het maken van *verslagen* van gesprekken met leerkracht/mentor/begeleider?

- Worden afspraken in deze verslagen genoteerd? Zo ja door wie?
- Krijgen ouders een concept van het verslag met de gemaakte afspraken, zodat zij kunnen checken of hun bijdrage in het gesprek op de juiste manier is begrepen en verwoord?
- Neemt de school *direct en consequent contact* op met ouders in geval van:
  - Incidenten
  - Spijbelen
  - het signaleren van leer- en/of gedragsproblemen
- Zijn de regels voor schorsing en verwijdering duidelijk voor ouders? Voldoen deze regels aan de wettelijke regelgeving voor het [basisonderwijs](#) en [voortgezet onderwijs](#)?
- Hoe worden ouders betrokken als de school zorgen heeft over hun kind?
- Hoe gaat de school om met privacy van ouders en leerlingen? (denk aan het vragen van toestemming voor het delen van gegevens, toegankelijkheid van het schooldossier?)
- Wat is het schoolbeleid over hoe ouders betrokken worden bij beslissingen en activiteiten van de school?

Medezeggenschap

- Hoe actief zijn de ouders binnen de Medezeggenschapsraad (MR)?

- In hoeverre worden de ouders (die lid zijn van de MR) betrokken bij het opstellen van het *ondersteuningsprofiel*? (beschrijving van wat door de school geboden wordt aan basis- en extra ondersteuning voor de leerlingen)
- Hebben ouders uit de MR van deze school zitting in de ondersteuningsplanraad (OPR) van het samenwerkingsverband?
  - *Uitleg: Scholen werken met elkaar in regionaal ingedeelde samenwerkingsverbanden. Er zijn in totaal 152 samenwerkingsverbanden geformeerd, 77 in het primair onderwijs en 75 in het voortgezet onderwijs. Hierin werken regulier en speciaal onderwijs (cluster 3 en 4) samen. De samenwerkingsverbanden passend onderwijs zijn verplicht een ondersteuningsplanraad in te stellen. In deze ondersteuningsplanraad (OPR) zijn ouders en personeel van de scholen vertegenwoordigd. Zij worden gekozen door/uit de medezeggenschapsraden van de scholen binnen het samenwerkingsverband. De OPR heeft instemmingsbevoegdheid ten aanzien van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband.*
- Hoe kunnen ouders van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben hun *belangen behartigen* in de MR?

Schoolcultuur, regels en voorzieningen

- Is er merkbare *betrokkenheid en bewogenheid* met leerlingen in het algemeen en met zorgleerlingen in het bijzonder?
- Worden zorgleerlingen 'getolereerd' of zijn ze van harte welkom?
- Is er een *zorgpas* bij een gedrag- of leerprobleem waarin staat welke voorzieningen of dispensaties voor leerlingen met een specifieke ondersteuningsvraag van toepassing zijn (VO)?
- Is er ook in de pauzes of in de tussenuren een volwassene (professional) op school met kennis van en ervaring met kinderen/jongeren met extra ondersteuningsvragen?
  - In hoeverre kan een kind/jongere hier op *terugvallen* als hij/zij een probleem of lastige situatie heeft?
- Wordt er in de lessen aandacht besteed aan *acceptatie* van verschillen tussen leerlingen?
Denk aan:
  - Lessen over sociale en emotionele ontwikkeling
  - mentorlessen
  - lessen godsdienst en levensbeschouwing
- Zijn er *regels voor gedrag* vastgesteld op school? Welke regels zijn dit?
  - Gelden deze regels in alle groepen en op alle plaatsen in de school?
  - Houden alle personen (leerlingen én volwassenen/professionals) in en rondom het schoolgebouw zich aan deze regels? Hoe wordt dit in de gaten gehouden en wat gebeurt er als men zich er niet aan houdt?
  - Kunnen de regels worden aangepast voor kinderen met een specifieke ondersteuningsvraag?
- Wordt er rekening gehouden met de individuele mogelijkheden/beperkingen van leerlingen bij het handhaven van de schoolregels?

BALANS

perspectief voor ieder kind

- Wordt er in de klas inzichtelijk gemaakt wat er op welk moment van de hele klas, en wat van de individuele leerling verwacht wordt? Denk aan: Dagritme kaarten, weektaken Hoe gaat de school om met incidenten. Wordt gekeken naar de oorzaak van gedrag of van een incident? Hoe is het pedagogisch klimaat, is het veilig? Staat de manier waarop school omgaat met incidenten dicht bij jullie eigen manier van opvoeden?

- Hoe is de *lesdag* opgebouwd?
  - Is er een continuooster
  - Hoe lang duren de lessen
  - Zijn er blokuren
  - Is er een vast of wisselend rooster (VO)
- Kun je op school *huiswerkbegeleiding of bijles* krijgen? Zo ja, hebben de huiswerkbegeleiders ervaring met leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben?
- Welke mogelijkheden zijn er voor de leerling om – voordat de overstap wordt gemaakt - het schoolgebouw, de leerkrachten/mentor en/of de leerlingen te *leren kennen*.

Deskundigheid van het schoolteam

- Hoe besteedt de school aandacht aan *deskundigheidsbevordering* van het schoolteam?
  - In welke onderwerpen is het team de laatste tijd geschoold en wat zijn de plannen voor de komende tijd?
- Zijn de teamleden allemaal generalist (houden zich bezig met de hoofdlijnen) of zijn er leerkrachten binnen het team die zich *gespecialiseerd* hebben in bijvoorbeeld gedrags- en/of leerproblemen of hoogbegaafdheid?
  - In hoeverre ondersteunen die specialisten leerkrachten die niet gespecialiseerd zijn?
- Wat zijn de *ervaringen* van de school met leerlingen met dezelfde ondersteuningsvraag als jouw kind (hoeveel ervaring en positieve/negatieve ervaring) Zijn er ook ouders met ervaring die je kunt benaderen?

Informatievoorziening en overdracht

- Hoe informeert de intern begeleider/mentor/zorgcoördinator de groepsleerkrachten/vakdocenten?
  - Hoe werken zij samen over zaken als actuele bijzonderheden en het *ontwikkelingsperspectief*?
- Hoe verloopt de *overdracht* naar het vervolgonderwijs of naar een andere school?
- Wat zijn de ervaringen van leerkrachten en andere ouders met de *overgang* van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben naar of van een andere school?
- Maakt de school gebruik van een digitaal *ouderportaal*? (Hierin kunnen ouders via internet informatie vinden over het huiswerk/overhoringen, cijfers , ouderavonden en dergelijke).
- Zijn er (digitale) mogelijkheden voor ouders tot *contact* met de intern begeleider/mentor/ leerkracht/docent etc.?

Schoolbeleid

- Hoe is het *privacybeleid* op deze school? Denk aan: de (digitale) opslag van het ontwikkelingsperspectief, hoelang deze wordt bewaard e.d.
- Is het privacybeleid vastgelegd op papier?
- Hoe wordt op deze school omgegaan met *geschillen* tussen ouders, externe deskundigen en school?

Checklist per ontwikkelingsprobleem

Autisme spectrum stoornissen (ASS*)

- Welke specifieke kennis is er op school aanwezig over ASS? Denk aan:
  - een leerkracht die veel weet/veel ervaring heeft met leerlingen met autisme
  - aan cursussen/bijscholing op dit terrein die het hele schoolteam heeft gevolgd, etc.
- Is de school erop gericht om de leerling zo *normaal* mogelijk te laten functioneren (leerling past zich aan), of wil de school de leerling zo *goed en gelukkig* mogelijk laten functioneren (school past zich aan)?
- Welke maatregelen heeft de school genomen en welke afspraken/voorzieningen zijn er op school om leerlingen met ASS een passende plek te bieden? Bijvoorbeeld:
  - Welke maatregelen zijn genomen om omgevingsprikkelers te beperken?
  - Zijn er prikkelarme werkplekken/lokalen? Of krijgen de leerlingen een vaste plek in alle lokalen (VO)?
  - Is er een prettige time-outplek, waar de leerling uit eigen initiatief naar toe kan gaan om rust te krijgen (dus niet een strafkamertje)?
  - Is er de mogelijkheid tot dagelijks regelmatig contact tussen de leerling en de eigen mentor of een andere vaste contactpersoon/begeleider (VO)?
  - Wisselen de leerlingen of juist de docenten van lokaal (VO)?
  - Is er beleid waarbij veranderingen in rooster, docenten, regels of speciale dagen (excursies) ruim van tevoren bij de leerling worden aangekondigd en krijgt de leerling ruimte om deze veranderingen te verwerken?
  - Is er duidelijkheid met betrekking tot de structuur in de dag-opbouw en de regels die tijdens alle lessen worden gehanteerd? Wordt deze structuur ook gehandhaafd?
  - Is er ruimte voor vrijstelling van bepaalde activiteiten (bijvoorbeeld bioscoopbezoek) of voor het aanpassen van groepsopdrachten?
- Voor meer begaafde leerlingen: krijgt de leerling voldoende lesstof op zijn niveau aangeboden? Op welke manier?
- Mag de leerling zijn specifieke belangstelling op school gebruiken om gemotiveerd te blijven? Bijvoorbeeld modeltreinen of Mario inzetten bij handvaardigheid, programmeren, rekenen of topografie.
- Is er iets op deze school dat echt belangstelling of motivatie bij je kind opwekt? Denk aan:
  - extra aandacht voor techniek
  - creatieve vakken
  - muziek
  - sport
- Wordt informatie en instructie vaak klassikaal gegeven? Of moet er veel individueel of juist in groepjes worden uitgezocht en uitgewerkt?
- Hoe groot is de school?
  - Is het overzichtelijk
  - Zijn er aparte locaties of afdelingen per niveau
  - Zijn er aparte locaties voor onderbouw- en bovenbouwleerlingen
  - Zijn er aparte schoolpleinen, ingangen, kapstokken, kluisruimtes of fietsenhokken
- Zijn er vrije uren bij lesuitval of wordt dit op een andere manier opgevangen?

BALANS

perspectief voor ieder kind

- Mogen leerlingen tijdens vrije momenten het schoolterrein verlaten? Hoe is het toezicht geregeld?
- Hoe wordt het huiswerk opgegeven?
- Moeten de leerlingen zelf hun agenda bijhouden of is er een klassen- of digitale agenda?
- Is er vanuit de school begeleiding bij het leren plannen van huiswerk?

Kijk voor meer tips over het organiseren van passend onderwijs en over autisme in het onderwijs naar de [Kennisbank](#) op onze website.

Dyslexie

- Welke specifieke kennis is er op school aanwezig over dyslexie en de vroegtijdige signalering hiervan? Denk aan:
  - een leerkracht die veel weet over dyslexie
  - cursussen/bijscholing die het hele schoolteam heeft gevolgd
- In hoeverre wordt er op deze school gewerkt met het [Protocol Leesproblemen en Dyslexie \(een handreiking voor leerkrachten\) voor basis- of voortgezet onderwijs?](#)
  - Worden uitsluitend de meetmomenten uit het protocol gebruikt (bijvoorbeeld de 'herfstsignalering': het eerste serieuze moment in groep 3 op gebied van lezen en spellen waarbij wordt getoetst of je kind alle leerstof tot nu toe goed ontvangt en verwerkt..
  - Worden de vastgelegde interventieperiodes gevolgd? (zie het stappenplan in het protocol).
  - Wordt het protocol door zowel de intern begeleider/zorgcoördinator als de leerkracht gebruikt?
  - Is het protocol beschikbaar voor de hele school?
  - Heeft het schoolteam een implementatietraject gevolgd voor de invoering van het Protocol Leesproblemen en Dyslexie?
- Welke voorzieningen zijn er op school om leerlingen met dyslexie een passende onderwijsplek te bieden? Zoals:
  - Compenserende maatregelen. Denk aan:
    - Het gebruik van technische hulpmiddelen zoals Daisyspeler, Sprint-plus, Kurzweil.
    - Het gebruik van vergrote teksten
    - Extra tijd bij proefwerken.
  - Dispenserende maatregelen. Denk aan:
    - minder oefenwerk hoeven maken
    - geen onverwachte leesbeurten in de klas
  - Geldt dit alleen voor het oefenen of ook voor de toetsen?
- In hoeverre is de school bereid om een alternatieve leesmethode aan te bieden?
- Welke investering wordt er van ouders verwacht als het gaat om bijvoorbeeld het inscannen en bewerken van lesmateriaal? Let op: soms doet de school dit, soms is er een scangroepje en soms moeten ouders veel zelf doen.
- In hoeverre wordt er gebruik gemaakt van (digitale) mogelijkheden om lesstof visueel te maken? Denk aan:
  - foto's of filmpjes bij biologie, geschiedenis of natuur(kunde), of praktijklessen.
- Kan je kind dyslexiebehandeling op school krijgen? Of moet dit buiten school, of zelfs na schooltijd?
- Is er aandacht voor eventuele sociale en/of emotionele problemen als gevolg van dyslexie?

Voortgezet onderwijs

- Wordt dyslexie als leerprobleem door alle leraren geaccepteerd en onderschreven?
- Houden leraren in hun lessen in gelijke mate rekening met dyslectische leerlingen?

Kijk voor meer tips over het organiseren van passend onderwijs en over dyslexie in het onderwijs naar de [Kennisbank](#) op onze website.

Dyscalculie

- Welke specifieke kennis is er op school aanwezig ten aanzien van dyscalculie en de vroegtijdige signalering hiervan? Denk aan:
  - een leerkracht die deskundig is en veel weet over dyscalculie
  - cursussen/bijscholing die het hele schoolteam heeft gevolgd
- In hoeverre wordt er op deze school gewerkt met het [Protocol Ernstige Reken- en Wiskunde problemen en Dyscalculie \(ERWD\) voor basis- of voortgezet onderwijs](#)?
- In hoeverre is de school bereid om een alternatieve rekenmethode aan te bieden?
- Welke voorzieningen zijn er op de school om leerlingen met dyscalculie een passende onderwijsplek te bieden?
  - Compenserende maatregelen. Denk aan:
    - het gebruik van hulpmiddelen zoals rekenmachine, tafelkaarten of formulekaarten
    - tijdsverlenging bij proefwerken
  - Dispenserende maatregelen. Denk aan:
    - minder oefenwerk hoeven maken
    - geen onverwachte beurten in de klas
  - Geldt dit alleen voor het oefenen of ook voor de toetsen?
- Kan je kind remedial teaching op school krijgen? Of moet dit buiten school, of zelfs na schooltijd? Hoe wordt dit betaald?
- Is er aandacht voor de sociale en/of emotionele problemen als gevolg van dyscalculie?

Kijk voor meer tips over het organiseren van passend onderwijs en over dyscalculie in het onderwijs naar de [Kennishuis](#) op onze website.

ADHD/ADD

- Welke specifieke kennis is er op school aanwezig over ADHD/ADD?
- Welke ervaringen heeft een school met ADHD/ADD? Denk aan:
  - een leerkracht die veel weet over ADHD/ADD,
  - cursussen/bijscholing op dit terrein die het hele schoolteam heeft gevolgd
- Welke voorzieningen en aanpassingen zijn er getroffen voor deze leerlingen?
  - Worden deze consequent door alle leerkrachten gebruikt of verschilt dit per leerkracht? Bijvoorbeeld:
    - Wiebelkussens
    - Friemelspeeltjes
    - koptelefoons met muziek
    - stilteruimtes
    - de mogelijkheid om weg te lopen
    - de mogelijkheid om een bewegingsactiviteit in te plannen.
- Is er mogelijkheid tot tijdverlenging bij proefwerken als er sprake is van moeite met focussen?
- Hoeveel ruimte is er voor ouders en leerlingen om zelf maatregelen of hulpmiddelen aan te dragen?
- Is er de mogelijkheid tot regelmatig, eventueel dagelijks contact tussen leerling en de eigen mentor (VO)?
- Welke rol kan en wil de school spelen rond het innemen van medicatie onder schooltijd?
- Is er iets op deze school dat echt belangstelling of motivatie bij uw kind wekt? Denk aan:
  - extra aandacht voor techniek
  - creatieve vakken
  - muziek
  - sport
- Wordt informatie en instructie vaak klassikaal gegeven of moet er veel individueel of juist in groepjes worden uitgezocht en uitgewerkt?
- Zijn er mogelijkheden om de leerling tijdens de les taakgericht te houden? Bijvoorbeeld:
  - extra aansporing door bijvoorbeeld een klassenassistent
  - individueel overhandigen van het werk (PO).
- Hoe groot is de school?
  - Is het overzichtelijk
  - Zijn er aparte locaties of afdelingen per niveau
  - Zijn er aparte locaties voor onderbouw- en bovenbouwleerlingen
  - Zijn er aparte schoolpleinen, ingangen, kapstokken, kluisruimtes of fietsenhokken?
- Zijn er vrije uren bij lesuitval of wordt dit op een andere manier opgevangen?
- Mogen leerlingen tijdens vrije momenten het schoolterrein verlaten? Hoe is het toezicht geregeld?
- Hoe wordt het huiswerk opgegeven?
- Moeten de leerlingen zelf hun agenda bijhouden of is er een klassen- of digitale agenda?
- Is er vanuit de school begeleiding bij het leren plannen van huiswerk?

Kijk voor meer tips over het organiseren van passend onderwijs en over ADHD in het onderwijs naar de [Kennisbank](#) op onze website.

ODD/CD

- Welke specifieke kennis is er op school aanwezig over ODD/CD?
- Welke ervaringen heeft een school met ODD/CD? Denk aan:
  - een leerkracht die veel weet over ODD/CD,
  - cursussen/bijscholing voor het hele team over omgaan met agressie
- Is de school bereid om te luisteren naar jullie eigen verhaal en om een individueel plan op te stellen?
- Is de school bereid preventief afspraken te maken over de omgang met negatief gedrag of wachten zij hiermee tot er problemen ontstaan?
- Welke voorzieningen en aanpassingen zijn er getroffen voor leerlingen met ODD/CD?
  - Worden deze consequent door alle leerkrachten gebruikt of verschilt dit per leerkracht? Denk aan:
    - een heen-en-weer-schriftje
    - toestemming om de klas te verlaten onder bepaalde omstandigheden
    - aanpassing van groepsopdrachten
- Is er een prettige time-outplek, waar de leerling uit eigen initiatief naar toe kan gaan om rustig te worden (dus niet alleen een strafkamertje)?
- Is er de mogelijkheid tot regelmatig contact tussen ouders, leerling, leerkracht en behandelaar (PO)?
  - Communicatie is belangrijk om emoties van de leerling te kunnen plaatsen, en om te voorkomen dat ouders en leerkracht tegen elkaar worden uitgespeeld.
- Is er de mogelijkheid tot regelmatig/dagelijks contact tussen leerling, eigen mentor en behandelaar (VO)?
- Welke rol kan en wil de school spelen rond het innemen van medicatie onder schooltijd?
- Is er iets op deze school dat echt belangstelling of motivatie bij je kind opwekt? Denk aan:
  - extra aandacht voor techniek
  - creatieve vakken
  - muziek
  - sport
- Zijn er duidelijke regels, grenzen en gezagsverhoudingen?
- Hoe is de man/vrouwverdeling en de leeftijdsopbouw van het team?
- Zijn er mensen aanwezig die natuurlijk gezag hebben zonder autoritair/vijandig over te komen?
- Heerst er een cultuur van positief benaderen, waarbij de leerling elke dag met een schone lei mag beginnen?
- Wordt er bij het kiezen van een straf rekening gehouden met de gevolgen van de straf voor de leerbaarheid van de leerling?
  - Moet een leerling bijvoorbeeld wel eens voor straf de pauze of de gymles missen, terwijl hij daarna nog meer moeite heeft zijn gedrag onder controle te houden?
- Is er een eenduidige en duidelijke structuur bij het aanbieden van de lesstof?
- Wordt er voldoende lesstof op niveau aangeboden? Dit motiveert om taakgericht te blijven. Doelloze momenten vragen om probleemgedrag.
- Hoe groot is de school?
  - Is het overzichtelijk
  - Zijn er aparte locaties of afdelingen per niveau
  - Zijn er aparte locaties voor onderbouw- en bovenbouwleerlingen

BALANS

perspectief voor ieder kind

- Zijn er aparte schoolpleinen, ingangen, kapstokken, kluisruimtes of fietsenhokken?
  - Zijn er vrije uren bij lesuitval of wordt dit op een andere manier opgevangen?
  - Mogen leerlingen tijdens vrije momenten het schoolterrein verlaten? Hoe is het toezicht geregeld?
  - Hoe wordt het huiswerk opgegeven?
  - Moeten de leerlingen zelf hun agenda bijhouden of is er een klassen- of digitale agenda?
  - Is er vanuit de school begeleiding bij het leren plannen van huiswerk?

Kijk voor meer tips over het organiseren van passend onderwijs en over ODD/CD in het onderwijs naar de [Kennisbank](#) op onze website.

DCD

- Welke specifieke kennis heeft de school van van DCD?
- Heeft de school ervaring met leerlingen met DCD?
  - Welke ervaring is er?
- Is er een fysiotherapeut of een motorisch remedial teacher aan de school verbonden?
- Is er dispensatie mogelijk voor taken/werkzaamheden waarbij de motoriek een grote rol speelt? Denk aan alternatieve opdrachten voor bijvoorbeeld:
  - tekenen
  - handvaardigheid
  - gym.
- Is het mogelijk een laptop te gebruiken bij toetsen en voor schoolwerk in de klas (in verband met moeilijk leesbaar handschrift).
- Zijn er compenserende maatregelen mogelijk zoals:
  - tijdverlenging bij proefwerken
- het mondeling afnemen van toetsen
- Is er de mogelijkheid tot regelmatig contact op een dag tussen leerling en de eigen mentor (VO)?
- Zijn er mogelijkheden voor extra hulp bij het plannen en organiseren van schooltaken?
  - Bijvoorbeeld twee kluisjes voor meer overzicht.
- Wordt er rekening gehouden met de motorische beperkingen van je kind bij school-activiteiten als survivaldagen, kampen of sportdagen?
- Hoe wordt er binnen de school omgegaan met sociale gevolgen van het motorisch onhandig zijn, zoals buiten de groep staan of gepest worden?

Kijk voor meer tips over het organiseren van passend onderwijs en over DCD in het onderwijs naar de [Kennissbank](#) op onze website.

Hoogbegaafdheid

Welke specifieke kennis heeft de school van meerbegaafde en (uitzonderlijke) hoogbegaafdheid?

- Heeft de school ervaring met hoogbegaafde leerlingen?
  - Welke ervaring is dat?
- Is er een deskundige op het gebied van hoogbegaafdheid verbonden aan de school? (Echa specialist)
- Zo ja, zijn er voorwaarden om die te kunnen inzetten en zo ja, wat zijn die voorwaarden?
- Is er een plusklas?
- Krijgen hoogbegaafde leerlingen topdown, compact en verrijkt onderwijs?
- Kunnen leerlingen een eigen leerlijn volgen?
- Is er ruimte voor de autonomie van de leerling?

Kijk voor meer tips over het organiseren van passend onderwijs en over hoogbegaafdheid in het onderwijs naar de [Kennissbank](#) op onze website.

Tot slot

Wij hebben ons best gedaan deze checklist zo volledig mogelijk te maken. Mis je iets, of heb je vragen, neem dan contact met ons op via het [contactformulier](#) (link toevoegen)

BALANS

perspectief voor ieder kind

Heel veel succes met de zoektocht naar de school die het beste past bij jullie behoeften en wensen.